

Vergaderjaar 2013–2014

33 625

Hulp, handel en investeringen

Nr. 37

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 oktober 2013

Ik heb toegezegd u uiterlijk 1 oktober te informeren over de wijze waarop de gevolgen van handelsverdragen met derde landen in kaart worden gebracht. Hieronder treft u de toegezegde informatie aan.

De gevolgen van handelsverdragen worden door de EU in kaart gebracht met behulp van zogenaamde *Sustainability Impact Assessments* (SIA's).

Hierbij gaat het om een beoordeling in drie fasen: *ex-ante*, tijdens en *ex-post*. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de effecten van de verdragen in de EU, maar ook op de effecten buiten de EU (zowel de onderhandelingspartners als derde landen). Deze SIA's brengen de potentiële kansen en risico's in kaart van afspraken over vrijhandel. De uitkomsten van SIA's bieden de mogelijkheid om beleidsbeslissingen waar nodig aan te passen met het oog op het verwezenlijken van duurzame ontwikkeling en het stimuleren van groei op zowel korte als lange termijn.

Uitgangspunt van deze SIA's is het verkrijgen van beter inzicht in de effecten van handelsliberalisering op economische groei, sociale ontwikkeling en/of een efficiënter gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Daarom is de Europese Commissie in 1999 begonnen met de uitvoering van deze duurzaamheidsanalyses. De allereerste SIA vond plaats in het kader van onderhandelingen in de Wereldhandelsorganisatie (WTO). Vervolgens zijn deze analyses ook gebruikt voor andere multilaterale, regionale en bilaterale onderhandelingen over handelsakkoorden, een vrijhandelsakkoord met Chili en de *Economische Partnerschapsakkoorden* (EPA's). In de toekomst zullen SIA's ook worden gebruikt voor specifieke bilaterale investeringsakkoorden van de EU met partnerlanden. Deze analyses zijn hiermee een belangrijk coherentie instrument.

De SIA vormt een onderdeel van een proces dat begint met een eerste analyse van de Europese Commissie, gevolgd door het onderzoek en

publicatie van de resultaten – de SIA – waarna een appreciatie van dit rapport (zgn. *position paper*) van de Europese Commissie volgt.

De uitvoering van SIA's gebeurt door externe consultants via een publieke aanbesteding. Gedurende het hele proces worden de mogelijke effecten van de betreffende onderhandelingen op de EU, EU lidstaten, de handelspartner en derde landen meegenomen. Ook wordt door de externe consultants samengewerkt met partners in derde landen en worden alle belanghebbende partijen – waaronder het maatschappelijk middenveld – zoveel mogelijk gehoord. In de EU betreffen dit onder meer de EU lidstaten, het Europees Parlement alsook het maatschappelijk middenveld. Alle resultaten alsook communicatie vanuit de Europese Commissie worden openbaar gemaakt via de website van DG Handel (<http://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/analysis/sustainability-impact-assessments/assessments/>). Een stuurgroep van medewerkers van de Europese Commissie begeleidt het hele proces. Zowel een medewerker die verantwoordelijk is voor de totstandkoming van de SIA's als de landenmedewerker(s) van het betreffende land of de betreffende regio maken deel uit van deze stuurgroep.

Inhoudelijk wordt in de SIA een aantal scenario's uitgewerkt variërend van mogelijke effecten van gedeeltelijke handelsvrijmaking tot verregaande handelsvrijmaking. Voor deze scenario's wordt gewerkt met kwantitatieve en kwalitatieve beoordelingsmodellen, waaronder *case studies* en economische rekenmodellen waarmee bijvoorbeeld het effect van de afbouw van tarieven kan worden berekend. Ook wordt gewerkt met indicatoren die economische, milieu en sociale componenten meten. Te denken valt aan het BNP, cijfers over handelsstromen, statistieken over afvalverwerking, consumptie en risicoanalyses. Hiermee worden zowel effecten op handelsstromen als mogelijke effecten op inkomen, arbeid, armoede, mensenrechten, gezondheid, onderwijs, milieu, biodiversiteit, en natuurlijke bronnen in kaart gebracht.

Naast de effecten op de onderhandelingspartners, gaat de analyse ook in op de effecten op derde landen, waaronder de minst ontwikkelde landen (MOLs).

Dit wordt gedaan voor elk onderdeel van een akkoord (bijv. goederen en diensten) voor economische, milieu en sociale componenten. Ook hierbij wordt de input van belanghebbende partijen gebruikt, waaronder NGO's.

De uitkomst van elk economisch model is afhankelijk van de gehanteerde aannames. SIA's geven dan ook de onzekerheidsmarge van de bevindingen aan en vergelijken waar mogelijk verschillende modellen en scenario's. Wel kunnen de conclusies van een SIA soms afwijken van andere studies door verschillen in methodologie.

De SIA kan uitmonden in een advies over aanvullende (beleids-) maatregelen die ook buiten het terrein van handel kunnen vallen, bijvoorbeeld maatregelen op het gebied van capaciteitsopbouw of regelgeving. In het *position paper* waarin de Commissie haar appreciatie geeft van de SIA volgt een verdere analyse en geeft de Commissie aan welke vervolgstappen voor beleidsacties en/of flankerend beleid zij nodig acht. Nederland gebruikt de SIA's bij haar eigen positiebepaling. Daarbij wordt gelet op zowel de Nederlandse belangen als op de belangen van lage en midden inkomenslanden. Bij handelsakkoorden met lage en midden inkomenslanden en opkomende economieën is het ook belangrijk dat de economische groei door handel duurzaam en inclusief is. De meest

recente afgeronde SIA betreft de analyse van de onderhandelingen over een vrijhandelsakkoord met Marokko en Tunesië¹. Hierop heeft de Commissie nog geen antwoord gepubliceerd.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

¹ <http://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/analysis/sustainability-impact-assessments/assessments/>